

Sekcija za arterijsko hipertenzijo - od začetkov pa do danes (1991-2006)

Rok Accetto

Zametki Sekcije za arterijsko hipertenzijo Slovenskega zdravniškega društva segajo v osemdeseta leta, ko smo na takratni Kliniki za hipertenzijo pod vodstvom prof. dr. Pavla Jezerška, prvič organizirali strokovni sestanek za zdravnike, ki smo ga imenovali Dan hipertenzije. Po nekaj letih smo ugotovili, da interes za takšno izobraževanje narašča, začutili pa smo potrebo po drugih aktivnostih. Zato smo na pobudo takrat as. Roka Accetta, leta 1991 ustanovili v okviru Slovenskega zdravniškega društva Sekcijo za arterijsko hipertenzijo. Prvi predsednik je bil Rok Accetto, v Upravnem odboru pa so aktivno delovali podpredsednik Borut Kolšek, tajnik Primož Dolenc, blagajnik Barbara Salobir, ter člani: Daroslav Ivaškovič, Bojan Korošec, Leopold Zonik, Ludvik Čepar, Nataša Černič-Šuligoj, Janko Čakš. Nadzornika sta bila Staša Kaplan-Pavlovčič, Andrej Bručan.

Upravni odbor se je z leti nekoliko spreminjal, jedro pa še danes tvorijo kolegice in kolegi iz Kliničnega oddelka za hipertenzijo Kliničnega centra Ljubljana. Zato se niti, s katerimi usmerjamo delo Sekcije, začenjajo v Bolnišnici dr. Petra Držaja, kjer je Klinični oddelek za hipertenzijo lociran. Od ustanovitve pa do konca leta 2005 je Upravni odbor in Sekcijo vodil Rok Accetto. Seveda brez izdatne pomoči članov Upravnega odbora: Primoža Dolenca (tajnik), Barbare Salobir (blagajnik), ter članov Jane Brguljan-Hitij, Boruta Kolška, Ljubice Gašparac, Daroslava Ivaškovića, Jerice Maver, Igorja Praznika, Ksenije Tušek-Bunc, †Marjane Ujčič-Navotnik ter Leopolda Zonika, ne bi šlo. Žal smo po zahrbtni bolezni v letu 2006 izgubili kolegico Marjano Ujčič-Navotnik. Na občnem zboru Sekcije za arterijsko hipertenzijo v jeseni 2006 pa smo izvolili novega predsednika oz. predsednico Sekcije, to je as. mag. Jano Brguljan-Hitij.

Glavni mejniki v razvoju in življenju Sekcije za arterijsko hipertenzijo so vsekakor *članstvo v WHL* v letu 1991.

World Hypertension League
Dedicated to the control of arterial hypertension in populations

WHL (World Hypertension League) je bila ustanovljena v okviru Svetovne zdravstvene organizacije. Vodil jo je prof. Thomas Strasser. Namenjena je

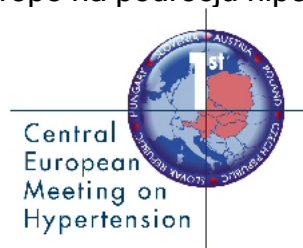
povezovanju strokovnih mednarodnih združenj na področju hipertenzije in Svetovno zdravstveno organizacijo. Hipertenzija je namreč vse bolj globalen problem in razlike v dostopnosti zdravljenju so vse globlje. Zato je potreben nek organ, ki bo z opozarjanjem na te razlike koordiniral globalne aktivnosti. Članstvo v tej organizaciji je vezano na reprezentativnost, kar pomeni, da je iz vsake države lahko član le reprezentativna organizacija. V letu, ko smo kandidirali za članstvo, Slovenija še ni bila mednarodno priznana država. Kljub temu pa smo z ustrežno akcijo uspeli prepričati odgovorne organe in osebe, da so našo prošnjo obravnavali, jop načelno sprejeli s klavzulo, da bomo polnopravni člani takrat, ko bo Slovenija mednarodno priznana. To se je kasneje tudi zgodilo.

Drug mejnik v našem delovanju je nedvomno organizacija *Prvega mednarodnega strokovnega sestanka o hipertenzijo* v letu 1994. Gostili smo prof. Juliusa iz ZDA, ki je eden najvidnejših raziskovalcev s področja arterijske hipertenzije. Lahko se pohvalimo, da smo spletli z njim prijateljske vezi, kar trije zdravniki iz Kliničnega oddelka za hipertenzijo so se po eno leto izpopolnjevali na njegovem oddelku - Division of Hypertension, University of Michigan Medical Center v mestu Ann Arbor v ZDA. Priznanje našemu delu je bila tudi udeležba tedanjega predsednika Mednarodnega združenja za hipertenzijo (ISH) prof. Chalmersa.

K prenosu izkušenj pri zdravljenju bolnikov z arterijsko hipertenzijo je pripomogla tudi organizacija satelitskega simpozija ob svetovne kongresu o hipertenziji v letu 2002. Tudi kasneje smo se trudili, da so na vsakoletnem strokovnem sestanku sodelovali tuji predavatelji tako iz evropskih držav kot tudi iz ZDA, gostili smo zveneča imena kot so P. Meredith, S. E. Kjeldsen, R. Fagard, J. A. Staessen, L. Hansson, G. Mancia, H. Ibsen, M. D. Esler, A. Weder, A. J. Zweifler in drugi.

Ker je le v povezovanju mogoče misliti na razvoj in uspeh, smo v letu 2003 na pobudo Rok Accetta in Renate Cífkove (Češka) organizirali leta 2003 *Central European Meeting on Hypertension*, ki je uspel in postavil temelje nadaljnjega povezovanja držav osrednje Evrope na področju hipertenzije.

Naša stalnica pa so redni letni strokovni sestanki:

- **I. strokovni sestanek**, Šmarješke toplice, 24. in 25. april 1992, dobrobit diagnostike in zdravljenja arterijske hipertenzije
- **II. strokovni sestanek**, Šmarješke toplice, 11. in 12. junij 1993, posebna poglavja v terapiji in diagnostiki arterijske hipertenzije
- **III. strokovni sestanek**, Bled, 3. in 4. maj 1994, Mednarodni sestanek, hipertrofija levega prekata; ledvične bolezni; avtonomno živčevje; prehrana; hipertenzija pri otrocih; terapija hipertenzije
- **IV. strokovni sestanek**, Portorož, 8. in 9. december 1995, hipertenzija v nosečnosti; hipertenzija pri otrocih; terapija hipertenzije
- **V. strokovni sestanek**, Maribor, 20. in 21. september, 1996, dejavniki tveganja in tarčni organi; zdravljenje; merjenje krvnega tlaka
- **VI. strokovni sestanek**, Nova Gorica, 19. in 20. september 1997, zdravljenje arterijske hipertenzije
- **VII. strokovni sestanek**, Ljubljana, 18. in 19. september 1998, Mednarodni sestanek, Skupni strokovni sestanek z združenjem internistov pri SZD, sladkorna bolezen; beta blokatorji; arterijska hipertenzija; venska tromboza in periferna arterijska okluzivna bolezen
- **VIII. strokovni sestanek**, Ljubljana, 1. oktober 1999, Mednarodni sestanek, klinične raziskave o zdravljenju hipertenzije z zdravili; smernice za obravnavo arterijske hipertenzije
- **IX. strokovni sestanek**, Mednarodni sestanek, Šmarješke toplice, 14. september 2000, dejavniki tveganja pri arterijski hipertenziji, kriteriji za izbiro zdravil pri zdravljenju, predpisovanje zdravil, načrtovanje kliničnih raziskav in etične dileme
- **Češko-Slovenski simpozij o hipertenziji**, Mednarodni sestanek, Český Krumlov, 28. do 30. september 2001, strokovno srečanje Češkega združenja za hipertenzijo in slovenske Sekcije za arterijsko hipertenzijo
- **X. strokovni sestanek**, Mednarodni sestanek, Ljubljana, 19. oktober 2001, mednarodne raziskave o hipertenziji v Sloveniji, obravnavanje bolnika s hipertenzijo pri splošnem zdravniku in specialistu, bolnik s hipertenzijo in: delazmožnost, obvladovanje stresa, zdravljenje hiperlipidemije, očesno ozadje
- **XI. strokovni sestanek**, Satelitski simpozij 19. znanstvenega srečanja Mednarodnega združenja za hipertenzijo in 12. Evropskega srečanja o hipertenziji, Blokatorji angiotenzinskih receptorjev 2 - stroški in dobrobit, Mednarodni sestanek, Bled, 24. maj 2002, raziskave z blokatorji angiotenzinskih receptorjev, spremenljivost krvnega tlaka, krvni tlak in sladkorna bolezen, dolgoročno sodelovanje bolnika

- **I. srednjeevropsko srečanje o hipertenziji**, Mednarodni sestanek, Portorož, 23. in 24. oktober 2003, mednarodno srečanje zdravnikov hipertonoologov iz Avstrije, Češke, Madžarske, Poljske, Slovaške in Slovenije
- **XII. strokovni sestanek**, Mednarodni sestanek, Portorož, 25. oktober 2003, smernice za obravnavanje bolnika s hipertenzijo, splošni ukrepi pri zdravljenju hipertenzije, medicinska sestra in obravnava bolnika s hipertenzijo, zdravljenje hipertenzije z zdravili, kakovost življenja bolnikov s hipertenzijo
- **XIII. strokovni sestanek**, Mednarodni sestanek, Portorož, 18. in 19. november 2004, diagnostika in obravnava hipertenzije, različne oblike hipertenzije, metabolični sindrom, cerebrovaskularni inzulit ali hipertenzivna encefalopatija, nesteroidni antirevmatiki, telesna aktivnost
- **XIV. strokovni sestanek**, Mednarodni sestanek, Portorož, 24. do 26. november 2005, srčnožilni sistem in hipertenzija, ledvice in hipertenzija, endokrinologija in hipertenzija, motnje spanja, življenjski stil, meritve krvnega tlaka, nov pristop pri obravnavanju hipertenzije
- **XV. strokovni sestanek**, Mednarodni sestanek, Portorož, 30. november do 1. december 2006, poudarki pri zdravljenju hipertenzije, neželeni učinki antihipertenzivnih zdravil, hipertenzija in tarčni organi, ali so potrebne spremembe smernic za zdravljenje hipertenzije z zdravili

Poleg pisnih gradiv v obliki Zbornikov prispevkov smo sodelovali tudi pri izdaji drugih publikacij.

Knjiga *Arterijska hipertenzija* je doživela že peto izdajo. Prve izdaje je urejal prof. dr. Pavel Jezeršek, kasneje se mu je pridružil doc. dr. Jurij Dobovišek, zadnja pa je nastala pod uredništvom doc. dr. Jurija Doboviška ter doc. dr. Roka Accetta. Od izdaje do izdaje je knjiga obsežnejša in k sodelovanju smo povabili tudi nekaj uglednih ter svetovno priznanih zdravnikov in raziskovalcev s področja hipertenzije ter farmakologije. Večina prispevkov pa je plod domačega znanja in poleg vseh zdravnikov s Kliničnega oddelka za hipertenzijo so sodelovali še kolegi drugih specialnosti (nevrologi, ginekologi, nefrologi, endokrinologi, specialisti družinske medicine) iz ljubljanskega Kliničnega centra ter iz drugih krajev v Sloveniji. S tem je knjiga nedvomno pridobila na kakovosti in uporabnosti, kar dokazuje tudi dejstvo, da je bila ob izdaji praktično takoj razgrabljena.

V okviru Sekcije so bile izdelane prve *Slovenske smernice za obravnavo arterijske hipertenzije* leta 1999. pri snovanju teh smo se naslonili na Smernice Svetovne zdravstvene organizacije ter Mednarodnega združenja za arterijsko hipertenzijo. Leta 2003 pa smo sestavili multidisciplinarno skupino slovenskih zdravnikov, ki je pripravila predlog novih Slovenskih smernic za obravnavo hipertenzije. Na rednem letnem strokovnem sestanku smo te Smernice tudi sprejeli.

V okviru *izobraževalne dejavnosti* Sekcije za arterijsko hipertenzijo smo v letih 2001 do 2003 organizirali več delavnic, ki smo jih imenovali Dejavniki tveganja. Vedno smo namreč zagovarjali idejo, da hipertenzija ni le bolezen, ampak tudi sindrom. Uspešna obravnava torej pomeni obvladovanje vseh dejavnikov tveganja. Zato smo v teh delavnicah sodelovali s prof. Pavlom Poredošem iz KO za žilne bolezni, ki je prevzel področje dislipidemij ter žilne prizadetosti ter s kolegi iz psihiatrije (stres), endokrinologije (sladkorna bolezen) ter še nekaterimi.

Sliki. Prizora iz Šol hipertenzije

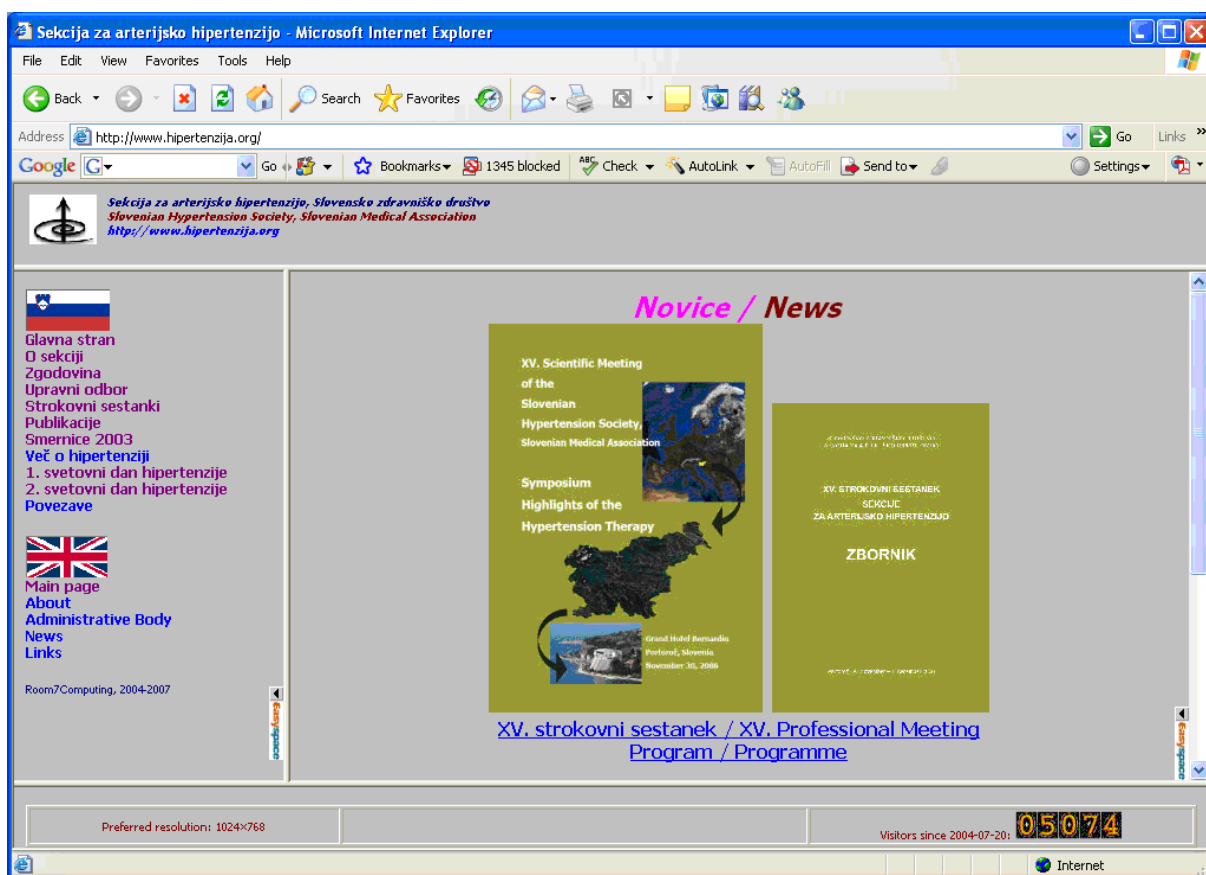

Organizacija takih delavnic je bil precejšen logistični kot tudi strokovni zalogaj. Ugotovili smo, da je tema preobsežna za en dan in pol, kolikor je delavnica trajala, in informacije zato niso popolne. Od leta 2003 smo zato pričeli z enodnevnimi Šolami

hipertenzije, kjer smo obravnavali le problem visokega krvnega tlaka, v zadnjem letu v obliki prikaza kliničnih primerov. Vsebino smo iz leta v leto spreminjali, zato smo označili naše šole s številkami

Ker je stalno izobraževanje v našem poklicu ključnega pomena, svojim članom nudimo pri tem pomoč, kolikor je le v naši moči. Bodisi da gre za organizacijsko pomoč kot tudi finančno pomoč. Še posebno smo veseli, ker lahko ponudimo mlajšim kolegom udeležbo na Poletni šoli hipertenzije, ki jo vsako leto organizira Evropska skupnost za hipertenzijo. Te šole se udeležita en do dva mlada kolega. Aktivno sodelujemo v organih ESH in zato smo tudi že predlagali nekatere naše kolege, da jim ESH podeli naziv *Evropskega specialista hipertenzije*, saj so izpolnjevali vse potrebne pogoje.

Dobro *obveščенost* naših članov z dogajanji in aktivnostmi Sekcije zagotavljamo z urejanjem spletne strani www.hipertenzija.org (ureja jih Primož Dolenc).

Pa ne le naših članov - zdravnikov. Prepričani smo, da bo vedno več obiskovalcev naše internetne strani nezdravnikov. Zanimanje za hipertenzijo skušamo povečati tudi med drugimi zdravstvenimi delavci, zato smo našim letnim strokovnim sestankom nekajkrat priključili tudi strokovni sestanek medicinskih sester. Interes za reševanje problemov, povezanih z arterijsko hipertenzijo pa poskušamo povečati tudi z delovanjem v populaciji. Dejavno smo se vključili v organizacijo Svetovnega dne hipertenzije (prvič leta 2005) z odmevnimi akcijami v največjih slovenski mestih.

Pri tem ne smemo prezreti izredne pomoči farmacevtske industrije, v prvi vrsti tovarne zdravil Krka iz Novega mesta. Z industrijo sodelujemo tudi pri izdaji zgibank ter drugim pisnih materialov, ki jih distribuiramo ljudem. Nenazadnje izobražujemo ljudi s sodelovanjem v televizijskih in radijskih oddajah po vsej Sloveniji.